

LBKG 2014-02-19 nr 186
Kommunestyrelsesloven

§ 15

Som senest ændret ved: L 2009 1515 § 1 stk. 1 nr. 5

I kraft: 2010-01-01

85) Når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i et møde i kommunalbestyrelsen, 86) kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet. 87) Til det konstituerende møde, jf. § 6, eller 2. behandling af forslaget til årsbudget, jf. § 38, stk. 2, kan stedfortræderen også kræves indkaldt ved et medlems forfald af anden grund. 88) Er der ikke et på den pågældende kandidatliste valgt medlem, som er i stand til at kræve stedfortræderen indkaldt, kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt. 89)

Stk.2. Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en **forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand**, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, 90) indkalder formanden **stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen**. 91) Kommunalebestyrelsen kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at formanden ved et medlems forfald af de grunde, der er nævnt i 1. pkt., indkalder stedfortræderen, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned. 92)

Stk.3. Når medlemmet på ny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af kommunalbestyrelsen. 93)

Stk.4. **Kommunalebestyrelsen** træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede. 94)

Stk.5. Når **stedfortræderen** for kommunalebestyrelsens formand eller **næstformand** er indtrådt i henhold til stk. 2, og forhindringen har en forventet varighed af **mindst 2 måneder**, vælger kommunalebestyrelsen efter reglerne i § 7, stk. 3, jf. § 24, stk. 1, den, der under fraværet skal varetage funktionerne som henholdsvis formand eller næstformand. 95)

Noter

85) Der gælder ingen almindelig regel om indkaldelse af stedfortræder for et fraværende kommunalebestyrelsesmedlem. Stedfortræder kan imidlertid efter stk. 1 indkaldes ved et medlems sygdom samt - ved ethvert lovligt forfald - ved det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af budgettet. Der er ikke efter stk. 1 - i modsætning til stk. 2 - noget krav om, at forfaldet har en forventet varighed i en vis periode, men kommunalebestyrelsen har ved L 2009 1510 fået adgang til i styrelsesvedtægten at træffe bestemmelse om, at der skal ske stedfortræderindkaldelse ved enhver af de fraværsgrunde, der er nævnt i stk. 2, uanset at forhindringen forventes at vare kortere end en måned.

Indkaldelse af stedfortræder efter stk. 1 skal kun ske på begæring og dermed frivillig - i modsætning til den i stk. 2 omhandlede stedfortræderindkaldelse.

86) § 15, stk. 1, som affattet ved L 1984 210 og ændret ved L 1991 385. Når der ikke blev indført adgang til stedfortræderindkaldelse i tilfælde af et medlems forfald af anden grund end sygdom, skyldes det et ønske om at begrænse stedfortræderindkaldelse i et enkelt møde til tilfælde, hvor forfaldet har en mere objektiv karakter.

Det er ikke en betingelse for stedfortræderindkaldelse, at der forelægges kommunalebestyrelsen en lægeerklæring. Et krav herom ville gøre det vanskeligt eller umuligt at indkalde stedfortrædere ved et medlems sygdom, der indtræffer på mødedagen. Kommunalebestyrelsen må derfor som udgangspunkt lægge medlemmets egne oplysninger til grund, medmindre der foreligger omstændigheder, der giver anledning til tvivl herom.

87) Begæringen må komme fra de på kandidatlisten valgte medlemmer, selvom disse allerede inden det konstituerende møde måtte have delt sig i flere grupper med hensyn til fordelingen af udvalgspladser, eller selv om et medlem efterfølgende er udtrådt. Det er uden betydning, om kandidatlisten har været i listeforbund eller valgforbund med andre lister ved valget. I tilfælde af uenighed må beslutning træffes ved flertalsafstemning blandt listens valgte medlemmer. Det fraværende medlem kan i disse tilfælde ikke modsætte sig indkaldelsen. Står stemmerne lige, må konsekvensen være, at stedfortræderen ikke indkaldes. Er der kun valgt det medlem, der er forhindret, må denne træffe beslutning om, hvorvidt stedfortræderen skal kræves. Er denne ude af stand til at fremsætte krav herom, kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt, jf. bestemmelsens sidste pkt. som indsat ved L 1991 385. Begæring om indkaldelse af stedfortræder kan først fremsættes, når der foreligger et tilfælde, der berettiger til stedfortræderindkaldelse. En kandidatliste kan således ikke generelt tilkendegive, at der altid skal ske

• Stedfortræder
• næstformand, Peder, i de Primus
• Pke A. Wsk

Stedfortræder
indkaldt

Næstformand
Willy Wisk
ny revisor

nærtstående, vil afhænge af en vurdering i det konkrete tilfælde, jf. svar 2008-11-13 på spørgsmål 8 (alm. del) fra Folketingets Kommunaludvalg.

Ved L 1991 385 blev det fastlagt, at reglen også gælder ved fravær på grund af »graviditet, barsel eller adoption«. For så vidt angår kvindelige medlemmer er dette en præcisering. For mandlige medlemmer kan fravær på grund af barnefødsel eller adoption herefter begrunde stedfortræderindkaldelse.

Ved L 1984 210 blev det fastlagt, at reglen også gælder ved fravær på grund af »varetagelse af andet offentligt hverv«. Har det eller de andre offentlige hverv et sådant omfang, at varetagelsen heraf generelt set kan være uforenelig med hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem, skal kommunalbestyrelsen ikke foretage en konkret vurdering af, om medlemmet i det konkrete tilfælde ved ændret tilrettelæggelse af arbejdet m.v. vil have mulighed for at forene det offentlige hverv med det kommunale arbejde. Hvervet som medlem af Folketinget er i sig selv forbundet med en sådan arbejdsbelastning, at betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er opfyldt. I nogle tilfælde vil det være op til medlemmet selv at bestemme, hvilket af to offentlige hverv medlemmet ønsker at passe, f.eks. hvervet som regionsrådsmedlem og kommunalbestyrelsesmedlem. I andre tilfælde vil det følge af de pågældende hvervs indhold, hvilket der skal have forrang, f.eks. hvervet som nævning eller domsmand eller indkaldelse til militære opgaver.

Pligter i medfør af et kommunalbestyrelsesmedlems *ansættelsesforhold* kan begrunde lovligt forfald. Dette er tilfældet, uanset at kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er lønmodtagere, efter § 16 b har ret til fravær fra arbejdet i det omfang, det er nødvendigt for at varetage det kommunale hverv. Også *selvstændige erhvervsinteresser* kan begrunde bortfald af mødepligten, såfremt varetagelsen af disse er en forudsætning for at undgå alvorlig ulempe eller tab.

§ 15, stk. 2, 1. pkt., angiver ikke udtømmende de forfaldsgrunde, der kan begrunde stedfortræderindkaldelse, jf. udtrykket »eller lignende«. I praksis er det antaget, at f.eks. studier eller ferie kan begrunde indkaldelse af stedfortræder. Hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem er ikke undergivet de regler, der gælder for lønmodtageres afholdelse af ferie. Det vil således være muligt at indkalde en stedfortræder for et kommunalbestyrelsesmedlem, der på grund af ferie af en forventet varighed på mindst en måned er forhindret i at varetage sit hverv som kommunalbestyrelsesmedlem, uanset om medlemmet har optjent ferie i overensstemmelse med *ferielovens* regler eller ej, jf. svar 2008-11-13 på spørgsmål 8 (alm. del) fra Folketingets Kommunaludvalg. En nærmere bestemt alder kan ikke i sig selv begrunde bortfald af mødepligten, men den fysiske og/eller psykiske skrøbelighed, der hos enkeltpersoner kan være forbundet med en høj alder, kan efter en konkret vurdering begrunde fritagelse efter § 15, stk. 2.

91) Det påhviler *kommunalbestyrelsens formand* som led i den almindelige forberedelse af kommunalbestyrelsens møder at drage omsorg for, at der foreligger de *forholdne oplysninger* og den *forholdne dokumentation* for de forhold, som forhindrer medlemmet i at varetage hvervet, og for *forhindringens varighed*.

Indkaldelse af stedfortræder efter § 15, stk. 2, er *obligatorisk*, når betingelserne er opfyldt. Det fraværende medlem eller de medlemmer, der er valgt på samme kandidatliste som det fraværende medlem, kan ikke modsætte sig indkaldelsen.

Formanden skal indkalde stedfortræderen til det førstkommande møde i kommunalbestyrelsens efter forhindringens indtræden. På *mødet træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er opfyldt, jf. stk. 4.* I tilfælde, hvor det på forhånd vides, at et medlem vil have lovligt forfald i mere end en måned, kan kommunalbestyrelsen på forhånd godkende stedfortræderens indtræden pr. datoen for forfaldets begyndelse. Stedfortræderen er forpligtet til at indtræde i kommunalbestyrelsen, medmindre stedfortræderen opnår fritagelse efter *kommunal valglov § 103*.

Den stedfortræder, der indkaldes, er den, der ifølge valgopgørelsen står *øverst på stedfortræderlisten for den pågældende kandidatliste*. En efterfølgende stedfortræder skal indkaldes, hvis den foranstående stedfortræder har lovligt forfald i mindst en måned af en af de grunde, der er nævnt i stk. 2, hvilket må fastslås af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4. Skyldes første stedfortræders forfald en lovlig forfaldsgrund, der ikke har en forventet varighed af mindst en måned, skal stedfortræderen alligevel indkaldes i medfør af stk. 2, men stedfortræder til det enkelte møde kan indkaldes i de i stk. 1 nævnte tilfælde. En stedfortræder, der fraflytter kommunen, i valgperioden, udgår af stedfortræderlisten og indtræder ved tilbageflytning på ny i sin tidligere plads på stedfortræderlisten, men kan ikke fortrænge en stedfortræder, der midlertidigt eller permanent er indtrådt i kommunalbestyrelsen, mens den tilbageflyttende var fraflyttet kommunen.

Såfremt der ikke er kandidater på stedfortræderlisten, kan der ikke indkaldes stedfortræder efter § 15, stk. 2. Det er ikke muligt at overføre mandatet til stedfortrædere på en anden kandidatliste.

92) Tilføjet ved L 2009 1515. Når kommunalbestyrelsen i styrelsesvedtægten træffer en beslutning efter § 15, stk. 2, 2. pkt., indebærer den, at der skal ske stedfortræderindkaldelse, når fravær forventes at vare kortere end en

**LBKG 2014-02-19 nr 186
Kommunestyrelsesloven****§ 28****Som senest ændret ved: L 2012 1252 § 1 stk. 1 nr. 2 og L 2012 1252 § 1 stk. 1 nr. 3****I kraft: 2013-01-01**

Udtræder et medlem i valgperiodens løb af et udvalg, en kommission, en bestyrelse eller lignende, hvori han er indvalgt af en bestemt gruppe inden for kommunalbestyrelsen, besættes den ledigblevne plads af den samme gruppe. 210)

Stk.2. Når et udvalgsmedlem har forfald i mindst 1 måned, kan den gruppe, der har indvalgt ham, bestemme, at et andet medlem indtræder i udvalget, så længe hindringen varer. 211) En kommunalbestyrelse, der i styrelsesvedtægten har truffet bestemmelse efter § 15, stk. 2, 2. pkt., kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at den gruppe, der har indvalgt et udvalgsmedlem, kan bestemme, at et andet medlem indtræder i udvalget, så længe udvalgsmedlemmet har forfald, uanset at forfaldet forventes at vare kortere end 1 måned. 212)

Stk.3. Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at den gruppe, der har indvalgt et udvalgsmedlem, der må forventes at blive erklæret inhabil i forhold til en sag, der skal behandles af udvalget, kan bestemme, at et andet medlem i givet fald indtræder i udvalget ved sagens behandling. 213)

Noter

210) § 28, stk. 1, vedrører den situation, hvor et medlem af et udvalg, kommission eller lignende, som ikke nødvendigvis er kommunalbestyrelsesmedlem, udtræder af dette hverv. Bestemmelsen anvendes også, når årsagen til et medlems udtræden af et udvalg er, at medlemmet er udtrådt af kommunalbestyrelsen, jf. U 1973 331 H. Det er den gruppe, der anmeldte sig som valggruppe ved det pågældende valg og i sin tid indvalgte medlemmet, der skal besætte den ledigblevne plads. Det er uden betydning, om gruppen senere er opløst, eller om en eller flere af deltagerne i den oprindelige valggruppe har ændret politisk tilhørsforhold. Dersom en deltager i den oprindelige valggruppe er udtrådt af kommunalbestyrelsen, henregnes det pågældende medlems stedfortræder til valggruppen, jf. U 1973 331 H.

I tilfælde af uenighed i gruppen må afgørelsen træffes ved stemmeflerhed blandt gruppens medlemmer. I tilfælde af stemmelighed må afgørelsen træffes ved lodtrækning, jf. U 1973 331 H.

Har en gruppe besat en plads med et medlem af en anden gruppe, er det den vælgende gruppe, der ved pladsens senere ledighed har ret til at nybesætte pladsen.

Er der foretaget valg af kommunalbestyrelsen i enighed eller uden afstemning, skal kommunalbestyrelsen efter normalforretningsordenens § 13, stk. 5, samtidig træffe bestemmelse om, hvilken gruppe der ved ledighed skal besætte den pågældende plads. Har kommunalbestyrelsen ikke truffet bestemmelse herom, må udpegningen af efterfølgeren ske ved flertalsafgørelse, jf. **Hans B. Thomsen m.fl.:** Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2010, side 239.

211) Når betingelserne efter § 28, stk. 2, er opfyldt, er det altså overladt til gruppens egen afgørelse, om den ønsker, at et andet medlem skal indtræde i udvalget, se anderledes § 15, stk. 2, om indkaldelse af stedfortræder.

Der skal foreligge lovligt forfald, og forfaldet skal have en forventet varighed på mindst en måned, dvs. forfaldet skal ikke have haft en varighed af den angivne længde, jf. dog 2. pkt.

Bestemmelsen finder kun anvendelse, når et medlem er indvalgt i et udvalg, ikke når et medlem er født medlem. Ved borgmesterens forfald kan der således ikke indvælges et andet medlem i økonomiudvalget. Se noten til § 18, stk. 1, 2. pkt.

Er det indvalgte medlem kommunalbestyrelsesmedlem, skal betingelserne for indkaldelse af stedfortræder være opfyldt, idet et kommunalbestyrelsesmedlem ikke skal kunne trække sig midlertidigt ud af et udvalg og samtidig fortsat deltage i kommunalbestyrelsens møder. Udpegningen af en stedfortræder for det udvalgsmedlem, der har forfald - der ikke behøver at være den, der i kommunalbestyrelsen indtræder som stedfortræder for den pågældende - må i givet fald afvente, at kommunalbestyrelsen har godkendt stedfortræderens indtræden, jf. § 15, stk. 4.

212) Tilføjet ved L 2012 1252. Ændringen indebærer, at kommunalbestyrelsen alene ved en beslutning herom i styrelsesvedtægten kan fastsætte, at valggruppen kan indkalde en stedfortræder for det fraværende

måned. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at stedfortræderindkaldelse skal ske ved ethvert lovligt forfald, uanset dets forventede varighed. Kommunalbestyrelsen kan imidlertid også fastsætte, at det lovlige forfald skal have en bestemt forventet varighed, som skal være kortere end en måned, før stedfortræder skal indkaldes.

Bestemmelsen giver ikke mulighed for at fastsætte regler i styrelsesvedtægten, som indskrænker adgangen til stedfortræderindkaldelse. Der kan eksempelvis ikke fastsættes bestemmelser, hvorefter stedfortræderindkaldelse forudsætter, at medlemmet forud for kommunalbestyrelsesmødet oplyser formanden om sit forfald. Derimod kan det fastsættes, at medlemmerne så vidt muligt skal give formanden meddelelse om deres forfald.

De lovlige forfaldsgrunde, som kan begrunde stedfortræderindkaldelse efter bestemmelsen, er de samme, som i øvrigt kan begrunde indkaldelse af stedfortræder efter § 15, stk. 2, 1. pkt. Kommunalbestyrelsen kan ikke ændre forfaldsgrundene eller træffe beslutning efter § 15, stk. 2, 2. pkt., for visse lovlige forfaldsgrunde, men ikke for andre.

93) Dvs. også, hvis forhindringen måtte blive af kortere varighed end den forventede periode på mindst en måned.

94) § 15, stk. 4, præciserer, at afgørelsen af, om der foreligger lovligt forfald af mindst 1 måneds varighed, ikke alene beror på det pågældende medlems tilkendegivelser. Kommunalbestyrelsens afgørelse er en konstaterende prøvelse af de retlige og faktiske betingelsers tilstedeværelse for stedfortræderens indkaldelse. Afgørelsen kan efterprøves af den kommunale tilsynsmyndighed og prøves ved domstolene.

95) Dvs. kommunalbestyrelsen kan ikke vælge en fungerende borgmester, når borgmesterens stedfortræder er indkaldt som følge af borgmesterens fravær i mindst 1 måned, der ikke forventes at vare mindst 2 måneder. I denne situation fungerer viceborgmesteren i borgmesterens forfald, jf. § 6, stk. 5, jf. § 33. Modtager viceborgmesteren senere meddelelse om, at borgmesteren forventes at være fraværende i yderligere 1 måned, kan der heller ikke vælges en fungerende borgmester, når der ikke på dette tidspunkt er en forventning om mindst 2 måneders fravær.

Valget af fungerende borgmester kan først finde sted, efter at borgmesterens stedfortræder er blevet indkaldt som midlertidigt medlem. Vælges viceborgmesteren som fungerende borgmester, sker der ikke indkaldelse af stedfortræder for denne, men det må antages, at der i en sådan situation skal vælges en fungerende viceborgmester, jf. **Hans B. Thomsen m.fl.**: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2010, side 153.

Den fungerende borgmester er valgt for hele borgmesterens fraværperiode og kan ikke afsættes.

